

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 586/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť H. D., zastúpenej JUDr. Annou Svatošovou, Miletičova 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 452/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2014 doručená sťažnosť H. D. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“),

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 452/2010 (ďalej len „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 28. februára 2006 podala sťažovateľka Okresnému súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) návrh (žalobu) na určenie neplatnosti výpovede, ktorá jej bola 14. decembra 2005 daná jej zamestnávateľom – Univerzitou Komenského v Bratislave, Prírodovedeckou fakultou Bratislava (ďalej len „odporca“).

Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 9/2006-105 z 23. januára 2007 určil, že výpoveď daná sťažovateľke listom odporcu zo 14. decembra 2005 je neplatná a pracovný pomer trvá naďalej, zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy a trovy konania a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku podal odporca odvolanie.

Krajský súd o odvolaní rozhodol rozsudkom č. k. 9 Co/219/07-141 z 19. marca 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 19. marca 2009“) tak, že prvostupňový rozsudok v časti zmenil, v časti zrušil a v ostatnej časti odvolacie konanie zastavil.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dovolanie z 11. mája 2009. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 24/2010 z 27. októbra 2010 rozsudok krajského súdu z 19. marca 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Spis bol krajskému súdu vrátený 26. novembra 2010 a veci bola pridelená nová spisová značka 9 Co 452/2010.

Sťažovateľka v snahe domôcť sa ochrany svojich práv podala sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej namietala, že krajský súd v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn.

9 Co 219/2007 od podania odvolania odporcom 29. marca 2007 do 19. marca 2009 nekonal, a žiadala, aby ústavný súd vyslovil, že krajský súd porušil jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aby prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 51/2013 z 3. apríla 2013 rozhodol, že uvedené práva sťažovateľky boli postupom krajského súdu porušené, prikázal mu, aby konal bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € a náhradu trov konania.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla, že rozhodovanie o opravnom prostriedku v konaní o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a vec z právneho ani faktického hľadiska nevykazuje znaky osobitnej náročnosti.

Podľa sťažovateľky je v tejto veci potrebné prihliadnuť aj na postup krajského súdu v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 219/2007, v ktorom rozhodnutie dovolacieho súdu nedoručil sťažovateľke ani jej právnomu zástupcovi od vrátenia spisu z najvyššieho súdu 26. novembra 2010 až do 15. marca 2012.

Sťažovateľka ďalej argumentovala, že 17. februára 2012 podala na krajskom súde žiadosť o odročenie termínu pojednávania a krajský súd až 4. júna 2012 určil termín pojednávania na 20. september 2012.

Na pojednávaní konanom 20. septembra 2012 krajský súd uznesením rozhodol o ne/pripustení zmeny návrhu sťažovateľky a zároveň prerušil odvolacie konanie do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 23 C 1/2007. Dôvodom ďalších zbytočných prietáhov krajského súdu bola podľa názoru sťažovateľky skutočnosť, že odporca po oboznámení sa s rozhodnutím najvyššieho súdu o dovolaní podal 27. apríla 2012 návrh na obnovu konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 23 C 1/2007, ktoré prebehlo na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 72/2012 – išlo o neplatnosť v poradí druhej výpovede danej sťažovateľke 7. augusta 2006, teda v čase, keď nebolo právoplatne skončené konanie o neplatnosť predchádzajúcej výpovede

zo 14. decembra 2005. Sťažovateľka návrhom na okresnom súde napadla aj platnosť v poradí druhej výpovede. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 23 C 1/2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 264/2010 bolo rozhodnuté, že i táto druhá výpoveď je neplatná. Rozhodnutie sa stalo právoplatným 18. júna 2010.

Podľa názoru sťažovateľky ukončenie namietaného konania nijako nesúvisí s ukončením veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 23 C 1/2007.

Krajský súd v napadnutom konaní podľa sťažovateľky nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 51/2013 z 3. apríla 2013 nerešpektoval a nekonal ani v intenciách právneho názoru vysloveného najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 4 Cdo 24/2010, ktorým bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 219/2007 z 19. marca 2009 zrušený a bolo konštatované, že *„právnym posúdením veci v spore 18 C 9/2006 už nie je možné sa v tomto (ani odvolacom) konaní zaoberať, nakoľko výrok o neplatnosti výpovede i výrok o zamietnutí návrhu na ukončenie neplatnosti dohody sú právoplatné a nemôžu byť preto dovolacím ani odvolacím súdom preskúmané a sú pre všetkých záväzné!“*. Z uvedeného tiež vyplýva, že úlohou odvolacieho súdu v napadnutom konaní zostáva zaoberať sa len otázkou trvania pracovného pomeru sťažovateľky a náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Hoci v danej právnej veci nie je potrebné vykonať žiadne ďalšie dokazovanie, krajský súd vo veci dosiaľ nerozhodol.

Podľa názoru sťažovateľky je neakceptovateľné, aby v pracovnoprávnej veci prebehlo dovolacie konanie na najvyššom súde rýchlejšie ako odvolacie konanie na krajskom súde. Sťažovateľka zdôraznila, že jej vec nie je právoplatne skončená ani po osem a pol roku od začatia konania na okresnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na vykonávanie sústavnej zárobkovej činnosti v zmysle čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 listiny sťažovateľka uviedla, že k ich porušeniu došlo neúmerne dlhým a neefektívnym konaním v spore o neplatnosť výpovede, čím krajský súd zapríčinil dlhodobú existenčnú a právnu neistotu sťažovateľky.

Na základe uvedeného sa sťažovateľka domnieva, že boli porušené aj jej práva vyplývajúce z čl. 13 a čl. 14 dohovoru, keďže ani nález ústavného súdu jej neposkytol nevyhnutnú mieru súdnej ochrany.

Sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že krajský súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 452/2010 porušil jej základné právo podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 listiny, základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby krajskému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov a zaplatiť sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 100 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote,

preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal od predsedu krajského súdu vyjadrenie k stavu namietaného konania. Jeho stanovisko sp. zn. Spr. 3479/14 zo 16. septembra 2014 bolo ústavnému súdu doručené faxom 18. septembra 2014.

Ústavný súd zo sťažnosti, z jej príloh, zo spisu ústavného súdu vedeného pod sp. zn. III. ÚS 51/2013, ako aj z vyjadrenia predsedu krajského súdu k sťažnosti zistil, že namietané konanie, v ktorom krajský súd v súčasnosti rozhoduje už len o návrhu, že pracovný pomer sťažovateľky trvá, a o náhrade mzdy, bolo prerušené podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) do právoplatného skončenia veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 23 C 1/2007, v ktorom sa okrem iného rieši tiež otázka, či pracovný pomer sťažovateľky, ktorý mal byť ukončený v poradí druhou výpoveďou zo strany odporcu zo 7. augusta 2006, stále trvá. Uvedené bude mať podľa názoru krajského súdu vysloveného v odôvodnení uznesenia o prerušení konania význam pre rozhodovanie o nárokoch sťažovateľky v namietanom konaní. Konanie na okresnom súde vedené pod sp. zn. 23 C 1/2007 po povolení obnovy konania nie je zatiaľ právoplatne skončené, vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom z 15. júla 2014, ktorým okresný súd určil, že aj v poradí druhá výpoveď daná sťažovateľke 7. augusta 2006 je neplatná, a tiež určil, že pracovný pomer sťažovateľky trvá. Odporca predmetné rozhodnutie napadol odvolaním, pričom 12. septembra 2014 bol spis predložený na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu pred prerušením konania, ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v období od začatia konania do 3. apríla 2013 preskúmal na základe sťažnosti sťažovateľky ústavný súd a nálezom č. k. III. ÚS 51/2013-44 zo 3. apríla 2013 rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 452/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 9 Co 219/2007) porušené bolo, krajskému súdu prikázal konať bez zbytočných priesťahov a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € a trovy konania. Predmetný nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 31. mája 2013.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka namieta zbytočné priesťahy v konaní, ktoré je v období po právoplatnosti jeho nález sp. zn. III. ÚS 51/2013 z 3. apríla 2013 stále prerušené uznesením krajského súdu z 11. februára 2013.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Podľa § 111 ods. 1 OSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova.

Podľa § 111 ods. 2 OSP ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať

žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako ani práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd preto nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

Napriek účinkom, ktoré prerušenie konania vyvolalo, krajský súd v namietanom konaní počas vymedzeného obdobia na okresnom súde priebežne zisťoval (písomne, telefonicky) aktuálny stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 23 C 1/2007, ktoré do jeho právoplatného skončenia je prekážkou pokračovania v namietanom konaní.

Ústavný súd, zhodnotiac všetky okolnosti danej veci, dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní v období po právoplatnosti jeho nálezu sp. zn. III. ÚS 51/2013 z 3. apríla 2013 až dosiaľ nemohlo byť porušené, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 listiny postupom krajského súdu v namietanom konaní

Vo vzťahu k zvyšnej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na vykonávanie sústavnej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 26 ods. 1 a 3 listiny v napadnutom konaní krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že všeobecný súd by mohol porušiť označené hmotné práva len vtedy, keby porušil aj základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, že vec dosiaľ nie je právoplatne skončená a sťažovateľka ani porušenie základného práva na súdnu ochranu nenamietala, je jej sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2014